

Advocaten kunnen in ethisch netelige situaties belanden. Hoe gaan ze dan te werk? Hoe denken ze over hun normen en waarden? Cees Korvinus: 'Recidiverende TBS'ers moeten niet opnieuw bij mij aankloppen, ze krijgen een kans maar daarna mogen ze nooit meer een beroep op mij doen.'

Daniela Hooghiemstra
journalist

Mr. C.F. Korvinus (53, beëdigd 1977; getrouwd, vijf kinderen) Amsterdam.
Rechtsgebied: strafrecht; belangrijkste zaak: Vrijspraak Etienne U.

Geloof u in God?

Als zoon van een gereformeerd zendingspredikant in Indonesië is bij mij wel iets van het geloof blijven hangen. Wat er over is van mijn geloof, is dat ik denk dat het goede en het slechte bestaan. Ik vind het alleen lastig om dat in een godsbeeld te vertalen. Op mijn veertiende heb ik tegen mijn vader gezegd: 'Ik geloof niet zoals jij gelooft'. Hij had daar vrede mee, althans dat heeft hij – misschien wel onder invloed van mijn moeder – altijd beweerd. Mijn vader was ervan overtuigd dat hij anderen met zijn geloof kon helpen. Hij heeft zichzelf opgeofferd om anderen te helpen. Nee, het was geen zelfoverschatting. Hij respecteerde ook andere godsdiensten.

Vloekt u wel eens?

Als domineeskind hou ik niet van grof taalgebruik. Ik vloek dus nooit, ook niet op onbewaakte momenten. Ik heb mijzelf goed in de hand.

Is er in uw handelen sprake van structuur?

Ik opereer zeer gestructureerd. Ik ben efficiënt met tijd en in de keuzes die ik maak. Ik probeer mijn vakmanschap goed te gebruiken, dus juridisch interessante zaken uit te kiezen, maar ook wat te doen voor mensen in moeilijke situaties. Zo treed ik met enige regelmaat op voor TBS-veroordeelden. De belangrijkste toetsstenen voor mijn gedrag zijn: niet discrimineren, respectvol omgaan met andersdenkenden en iedereen in zijn waarde laten.

Bent u veel tijd kwijt met het recenseren van uw eigen gedrag?

Ik ga efficiënt met mijn tijd om en dat geldt

dus ook voor de innerlijke reflectie. Ik ben geen topper.

Welke historische figuur vertegenwoordigt in uw ogen het hoogst denkbare morele gehalte?

Christus en de profeten.

Het laagst denkbare?

Adolf Hitler en andere fascistten.

Welk spreekwoord, religieuze tekst of gezegde vat uw normen- en waardepatroon het best samen?

De tien geboden.

Met welke waarden bent u opgevoed?

Met die geboden, en met de notie dat je respect dient te hebben voor anderen.

Heeft u respect voor uw vader en moeder?

Ja. Zij hebben de hiervoor genoemde principes op een geweldige wijze op mij en mijn broers en zusjes overgebracht.

Heeft u wel eens iemand geslagen?

Nog nooit.

Verbaal vernederd?

Vast wel eens, maar dan was het niet kwaad bedoeld.

Bedrogen?

Dat hoop ik niet.

Wanneer bood u voor het laatst uw excuses aan?

Dat kan ik mij niet herinneren.

Wanneer heeft u zich voor het laatst geschaamd?

Ik maak mij niet schuldig aan zware vergrijpen en heb daarom ook geen last van schaamte.

Wanneer had u voor het laatst last van een knagend geweten?

Heb ik ook geen last van. De afweging of iets goed of slecht is, maak ik al voordat ik iets doe. Ik probeer gecontroleerd te handelen, wil mijn gedrag kunnen beargumenteren. Toegeven aan onberedeneerde gevoelens is niet mijn ding. Feestjes vind ik leuk, maar het moet geen carnaval worden.

Voelt u zich wel eens schuldig?

Zelden.

Als zoon van een gereformeerd predikant kan schuldgevoel u toch niet vreemd zijn?

Ik sta vrolijk in het leven, vind dat je er iets

bruisends van moet maken. Dat neemt niet weg dat ik erop toezie dat ik een zuivere, redelijke lijn volg. Ik probeer zonder knelling in het leven te staan. Dat proberen, is misschien al wel een worsteling op zich.
Liegt u wel eens?

Nee.

Weet u dat zeker?

Ja, heel simpel: nee. Liegen doe je niet.

Helder als glas.

Als advocaat bent u op zijn minst gewend om niet altijd de hele waarheid te vertellen?

Soms moet je een deel van wat je weet, achterhouden. Maar dat is geen liegen.

Uw vrouw zal het niet helemaal vertellen van de waarheid misschien wel opvatten als liegen?

In mijn persoonlijk leven ligt het inderdaad anders. Natuurlijk lieg ik niet tegen mijn vrouw. Ik vertel haar gewoon de hele waarheid.

Ervaart u in de uitoefening van uw vak een strijd tussen ratio en gevoel?

In het recht gaat het om de ratio, niet om het gevoel. Zodra dat gevoel toeslaat, moet je een zaak laten vallen. In Zuid-Spanje ben ik een keer overvallen door twee figuren met een mes. Dat was een zeer beangstigende ervaring, waardoor ik nog maanden van de kaart was. Mijn vrouw riep toen: 'Dat zijn dus de mensen die jij verdedigt'.

'Inderdaad', dacht ik, 'maar nu even niet'. Ik ben mij ervan bewust dat TBS'ers die door mijn toedoen vrijkomen, soms nieuwe vreselijke misdaden plegen. Maar dat zij dat doen, is hun verantwoordelijkheid. Niet de mijne. Het knaagt soms, inderdaad. Of liever gezegd: het kan mij woest maken. Maar mijn rol is ervoor te zorgen dat mijn cliënten in de rechtszaal de best mogelijke uitgangspositie hebben. Dus heb ik vrede met de uitkomst, wat die ook zijn mag. Dat is, laat ik zeggen, mijn professionele geweten. Mijn morele geweten zegt mij dat TBS'ers die recidiveren, niet opnieuw bij mij moeten

'Ik was zelf nooit een meeloper en toch behoorlijk populair'



In mijn persoonlijk leven ligt het anders dan in mijn werk: natuurlijk lieg ik niet tegen mijn vrouw, ik vertel haar gewoon de hele waarheid'. Foto: Chris van Houts

aankloppen. Ik zeg van tevoren ook altijd tegen ze: als je terugkomt, wil ik officier van Justitie zijn. Je krijgt een kans, daarna mag je nooit meer een beroep op mij doen. Dat morele besef zit tot in mijn tenen.

U verdedigt mensen uit naam van een algemeen principe: het recht. Volkert van der G. doodde Pim Fortuyn uit naam van zijn eigen principe: bescherming van de zwakkeren in de samenleving. Vindt u dat een verzachtende omstandigheid?

Nee. Binnen de Nederlandse verhoudingen is het plegen van een moord om politieke redenen niet verdedigbaar. Als je Saddam Hussein vermoordt, is het wat anders. Maar Volkert van der G. heeft de samenleving met zijn moord geen dienst bewezen.

Integendeel zelfs. Politiek mag in een democratisch land niet uit de loop van een geweer komen.

Wat moeten uw kinderen in elk geval leren?

Niet meedoen met de massa. Niet meedoen aan pesten. Neem het liever op voor een eenling. Ik was zelf ook nooit een meeloper en toch behoorlijk populair. De enige vereni-

gingen waar ik lid van ben geworden zijn de tennisclub en de studentenvakbond.

Kunt u bevriend zijn met iemand die met voorkennis heeft gehandeld in aandelen?

Over handel met voorkennis kan ik denk ik wel heen stappen.

Kunt u bevriend zijn met iemand die heeft gestolen?

Dat vind ik moeilijker. Stelen heeft voor mij een zwaar morele dimensie. Van andermans spullen blijf je af, punt uit. Ik begrijp het niet, het past niet in mijn normen- en waardenpatroon. Mensen die stelen heb ik dus liever niet dicht bij mij.

Kunt u bevriend zijn met iemand die een moord heeft gepleegd?

Ik kan moordenaars verdedigen, maar met ze bevriend zijn, dat acht ik uitgesloten. Privé en zakelijk, dat zijn toch twee levens. Omdat u zo'n goed advocaat bent, nodigt koningin Beatrix u uit voor een intiem diner. Ook Jorge Zorreguieta staat op de gastenlijst. Wat doet u?

Ik moet daar niet tussen zitten. Het is best mogelijk dat het een heel aardige kerel is,

maar in zo'n regime functioneren, dat disqualificeert iemand wat mij betreft toch volkomen. Met cliënten ga ik ook niet uit eten. Een kopje koffie na afloop van de zitting is wel het uiterste.

Welke morele overwegingen maakt u inzake de oorlog tegen Irak?

Het is een lastig moreel dilemma. Ik begrijp de gevoelens in de Verenigde Staten na elf september, maar had gehoopt op een wat evenwichtiger leiding. De Britse premier Blair acht ik wel hoog. Het probleem is alleen dat Engeland en de Verenigde Staten de verkeerde machten zijn om deze oorlog te voeren. Ze hebben in 1991 de opstandelingen tegen Saddam Hussein aan hun lot overgelaten en Saddam in het zadel laten zitten. Bovendien heeft deze oorlog plaats tegen de wil van de VN, wat de strijd principieel onjuist maakt. Als je dan de burgerslachtoffers ziet die het teweegbrengt, moet je toch wel concluderen dat beter andere wegen bewandeld hadden kunnen worden. Was u op de been om tegen deze oorlog te demonstrieren?

Nee. Daarvoor is het probleem te ambigu. Saddam is een tiran, ik hoop dat het lukt om hem weg te krijgen. Ik sympathiseer met de Irakese bevolking, dat wel. Maar het is ook een soort fatalisme: die oorlog is al aan de gang, dat hou je niet meer tegen. ●

Ethisch peil: 7-

In het normen- en waardenpatroon van Cees Korvinus is geen ruimte voor dubbele moraal. Zijn opvattingen zijn 'helder als glas', en laten tussen theorie en praktijk geen ruimte bestaan. Hij wordt niet gekweld door schuldgevoel omdat hij erop toeziet dat zijn gedrag altijd in overeenstemming is met zuivere moraal. Zijn zelfcontrole valt te roemen. Kanttekening is echter dat dubbelzinnigheid en twijfel pas zichtbaar worden als zij de ruimte krijgen. Dat Korvinus oneffenheden in zijn normen- en waardenpatroon geen ruimte gunt, garandeert ons nog niet dat zij niet bestaan. Omdat niet meetbaar is wat mogelijk onder het tapijt verdwijnt, komt zijn ethisch peil daarom uit op een voorzichtige 7-